

Мектеп жасына дейінгі балалардағы сөйлеу бұзылыстарының алдын алу

Жақында мектепке дейінгі тәрбиеде мектеп жасына дейінгі балаларға арнайы логопедиялық көмек көрсету мәселелері өзекті болды. Статистика көрсеткендей, қазіргі уақытта сөйлеу кемістігі бар балалар санының артуы байқалады.

Балалардағы сөйлеу бұзылыстарын жеңудің маңызды бағыттарының бірі- мектеп жасына дейінгі балалардағы сөйлеу бұзылыстарының алдын алу және алдын алу. Сөйлеу бұзылыстарының себептері қандай?

Соңғыларының ішінде мыналарды бөліп көрсетуге болады:

- * экологиялық жағдайдың нашарлауы;
- * жүктілік патологиясының көбеюі;
- * босану жарақаттарының көбеюі;
- * балалардың денсаулығының әлсіреуі және балалар ауруының өсуі;

Біздің балалар көбінесе айналасында дұрыс емес сөйлеуді ғана емес, сонымен қатар әдеби емес өрнектерді де естиді.

Дұрыс емес сөйлеу ортасы мен тәрбиесі балаларда сөйлеу ақауларының себебі болуы мүмкін. Бұл жағдайда кішкентай бала ана тілінің тілдік нормасын, естілетін сөйлеу дыбыстарының артикуляциялық тәсілдерін қабылдай алмайды, сөйлеу дыбыстарын дұрыс емес немесе дұрыс қабылдамайды. Бұл өз кезегінде дыбыстық айтылу ақауларының пайда болуына әкеледі. еуметтік себептер.\

Мектепке дейінгі жаста пайда болған сөйлеу мәдениетінің бұзылуы кейіннен сөйлеудің бірқатар қайталама бұзылуларына әкелуі мүмкін: фонематикалық есту қабілетінің дамымауы, сөздерді дыбыстық, силлабикалық және әріптік талдау дағдыларының кешігуі, баланың сөздік қорының нашарлауы, ана тілінің грамматикалық құрылымының бұзылуы. Сөйлеудің кез-келген бұзылуы белгілі бір дәрежеде баланың іс-әрекеті мен мінез-құлқына әсер етуі мүмкін. Сондықтан балалардың сөйлеуінің уақтылы дамуына қамқорлық жасау, оның тазалығы мен дұрыстығына назар аудару өте маңызды.

Көптеген мамандардың пікірінше, үш жастан бастап дұрыс дыбыстық айтылымды қалыптастыру бойынша мақсатты жұмыстың басталуы көптеген сөйлеу бұзылыстарының пайда болуын болдырмауға көмектеседі және көбінесе осы жастағы балаларда басқа да күрделі сөйлеу патологияларын анықтайды, бұл олардың ерте түзетілуіне ықпал етеді

Сөйлеудің дыбыстық жағын қалыптастыру бойынша тәрбиешінің жұмысы бірнеше кезеңнен тұрады:

1. Дайындық (балалардың есту зейінін дамыту; балалардағы саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту; артикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын дамыту;
2. Дыбыстың пайда болу кезеңі (дыбыстың артикуляциясы мен айтылуын нақтылау немесе оны еліктеу).
3. Дыбысты ассимиляциялау және автоматтандыру кезеңі (біртұтас сөйлеудегі дыбыстың дұрыс айтылуы).

Балабақшада балаларда есту зейінін дамытуға арналған әртүрлі ойындар кеңінен қолданылады, саусақ ойындары, сөйлеулермен бірге, саусақтардың ұсақ моторикасын дамытуға арналған пәндік орта ұсынылған. Балабақшада зерттелген материалды ата-аналар үйде балалармен қайталау және бекіту үшін қолдана алады.

Осыған байланысты мектепке дейінгі білім беру мекемесі мамандарының: логопед, тәрбиешілер, психолог және ата-аналардың балалардың сөйлеуін дұрыс дамыту үшін тиімді жағдайлар жасау мақсатында өзара іс-қимылын ұйымдастырудың басты міндеттерінің бірі.

Логопедиялық (артикуляциялық) гимнастика-бұл артикуляциялық аппараттың (ерін, щек, жақ, тіл, ерін, таңдай)бұлшықеттерін дамытуға арналған жаттығулар жиынтығы

Артикуляциялық гимнастиканың мақсаты-балаға қиын бұзылған дыбыстың құрылымы, жеңіл қарапайым элементтерге бөлініп, содан кейін оларды біріктіріп, қажетті артикуляциялық құрылымды алу.

Логопедиялық гимнастика 2 жастан асқан балаларға дыбыстық айтылу бұзылыстарының алдын алу үшін және сөйлеу бұзылыстарын түзету үшін

егде жастағы балаларға көрсетіледі. Гимнастиканы күніне бірнеше рет, күн сайын, айна алдында 3-5 минут жасау керек.

Артикуляциялық гимнастиканы жүргізу кезінде артикуляциялық қозғалыстарды орындау сапасына, қозғалыстардың әртүрлі параметрлеріне ерекше назар аудару қажет. Қозғалыстардың орындалу тазалығын (ілеспе қозғалыстарсыз), қозғалыстардың тегістігін, қарқынын, бұлшықеттердің қалыпты тонусын (шамадан тыс кернеусіз немесе летаргиясыз), қозғалыс көлемін, қозғалысты ұстап тұру қабілетін, белгілі бір уақытты, қозғалыстардың ауысуын, яғни бір қозғалыстан екіншісіне ауысу мүмкіндігін, тіл мен қимылдардың нақты үйлестірілуін қадағалау маңызды. ерін.

Ерін мен щекке арналған Гимнастика:

- * Екі щекті бір уақытта үрлеу.
- * Кезектесіп щектерді үрлеу.
- * Щектерді ауыз қуысына тарту.
- * Жабық еріндер түтікпен алға қарай тартылады, содан кейін қалыпты жағдайға оралады.
- * Күлімсіреу: еріндер екі жаққа созылып, қызыл иекке мықтап басылады, тістердің екі қатары да ашылады.
- * Ауыспалы күлімсіреу - түтік.
- * Жақ сүйектері ашық болған кезде ерінді ауыз қуысына тарту.
- * Тек жоғарғы ерінді көтеру, тек жоғарғы тістер ашылады.
- * Төменгі ерінді төмен қарай тарту, төменгі тістер ашылады.
- * Жоғарғы және төменгі ерінді кезекпен көтеру және түсіру.
- * Тістерді шаюды имитациялау.
- * Жоғарғы тістердің астындағы төменгі ерін.
- * Төменгі тістердің астындағы жоғарғы ерін.

* Алдыңғы екі жаттығудың кезектесуі.

* Еріннің дірілі (жылқының күрсінуі).

* Дем шығарған кезде қарындашты ерніңізбен ұстаңыз.